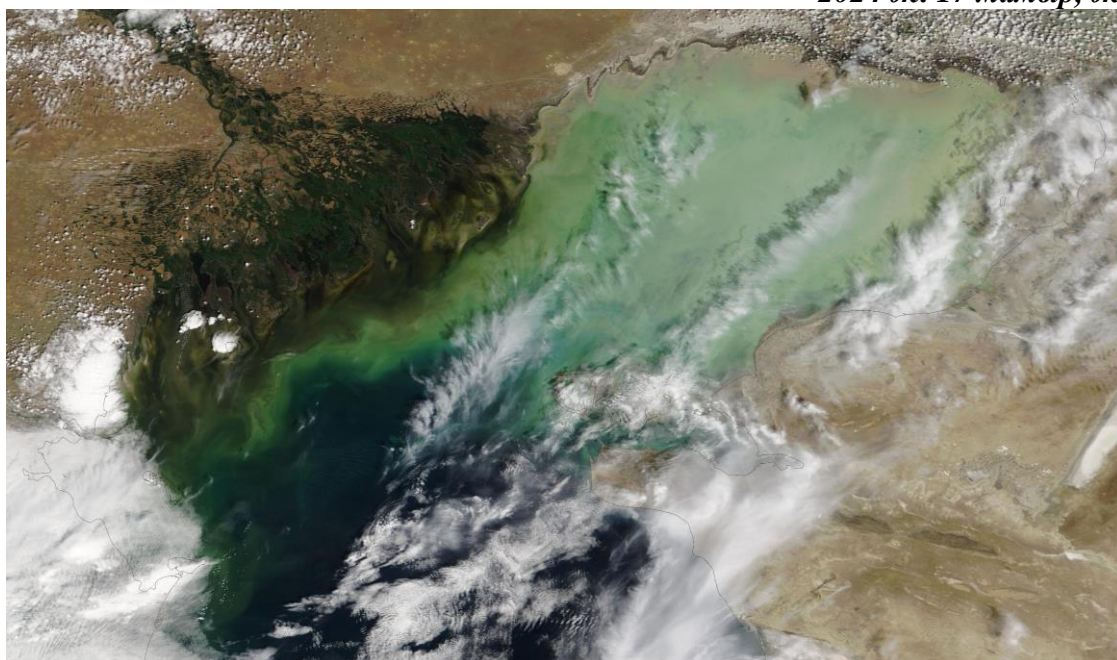

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №20 БЮЛЛЕТЕНІ

2024 ж. 17 мамыр, жұма

1-сурет. 2024 ж. 16 мамыр ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті

**2024 Ж. 16 – 21 МАМЫР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

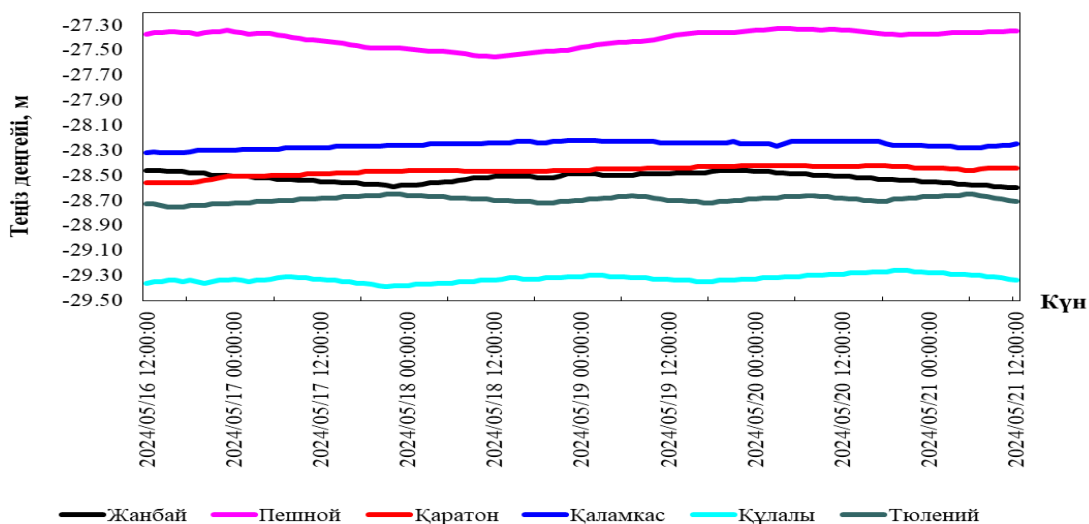
Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,44 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 27,33 м-ден минус 29,39 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

М Пешной ауданында 16 мен 21 мамыр аралығында желшегерме құбылысы күтілуде, теңіз деңгейінің ауытқуы **22 см-ге** жетуі мүмкін.

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2024 Ж. 16 – 21 МАМЫР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

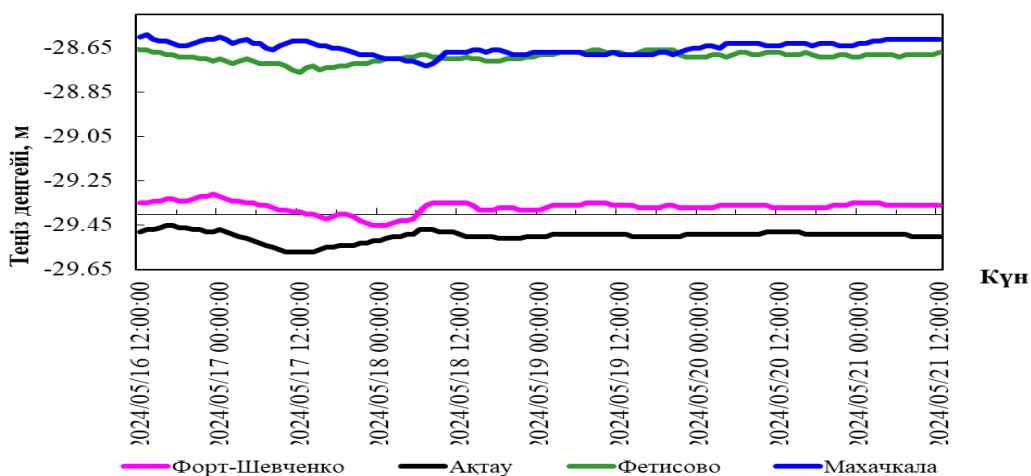
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,05 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,59 м-ден минус 29,57 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы 14 см-ден аспайды.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-46 (-28,46)	2024/05/16 12:00:00	-60 (-28,60)	2024/05/21 11:00:00	-52 (-28,52)
Пешной	67 (-27,33)	2024/05/20 04:00:00	45 (-27,55)	2024/05/18 12:00:00	59 (-27,41)
Қаратон	-42 (-28,42)	2024/05/19 22:00:00	-56 (-28,56)	2024/05/16 12:00:00	-46 (-28,46)
Қаламқас	-22 (-28,22)	2024/05/18 22:00:00	-32 (-28,32)	2024/05/16 12:00:00	-26 (-28,26)
Құлалы	-126 (-29,26)	2024/05/20 19:00:00	-139 (-29,39)	2024/05/17 21:00:00	-133 (-29,33)
Тюлений	-65 (-28,65)	2024/05/17 21:00:00	-75 (-28,75)	2024/05/16 15:00:00	-69 (-28,69)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-131 (-29,31)	2024/05/16 23:00:00	-145 (-29,45)	2024/05/17 23:00:00	-137 (-29,37)
Ақтау	-145 (-29,45)	2024/05/16 16:00:00	-157 (-29,57)	2024/05/17 10:00:00	-150 (-29,50)
Фетисово	-66 (-28,66)	2024/05/16 12:00:00	-76 (-28,76)	2024/05/17 12:00:00	-69 (-28,69)
Махачкала	-59 (-28,59)	2024/05/16 13:00:00	-73 (-28,73)	2024/05/18 07:00:00	-65 (-28,65)

ГОУ* - гринвич орташа уақыты

2024 ж. 9 – 15 МАМЫР ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,45 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 27,15 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,36 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,00 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,45 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,51 м-ге сәйкес келді.

**СОЛТУСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ**

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының МИКЕ 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т. Пешиной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел. (717)2 79 83 12

e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.